

Nr 665

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 39, angående vissa frågor berörande domänverket.

(Lika lydande med motion nr 554 i Första kammaren)

I proposition nr 39 framlägger Kungl. Maj:t olika förslag beträffande domänverkets markpolitik. Vad först gäller frågan om att ordna fritidsområden inom kronoskogarna vill vi betona det angelägna i att staten genom åtgärder av bl. a. det slag som nu föreslås bereder möjligheter för att i större utsträckning kunna möta det växande rekreationsbehovet.

Renbetesfjällen

I propositionen föreslås vidare att lappfondsskogarna skall knytas till domänverkets förvaltning fastare än tidigare. Ifrågavarande skogar är till väsentlig del belägna inom Jämtlands län och har sålunda ursprungligen betjänat samebefolkningen därstädes. Vid fördelningen av medel från lappfonden synes därför i fortsättningen hänsyn tas till att fondavkastningen till den del den hänför sig till avkastningen från renbetesfjällens skogar i första hand kommer att disponeras till förmån för samebefolkningen i nämnda län.

Kronoarrendatorernas optionsrätt

För närvarande gäller att arrendator av kronoegendom har rätt till hembud vid försäljning av egendomen om han själv eller hans släkt före honom under minst 10 år i följd innehaft egendomen. Denna praxis har tillämpats sedan 1929 och har senast bekräftats vid 1952 års riksdag. Domänstyrelsen hemställer nu om medgivande att få försälja kronoegendom genom utbud i allmänna marknaden när arrendator inte velat begagna sig av erbjudande att förvärva egendomen. Departementschefen föreslår att domänstyrelsen erhåller det begärda medgivandet.

Härtill vill vi framhålla att det synes oss naturligt att hänsyn tas till personliga omständigheter vid ifrågavarande försäljning. Det bör vara självklart att kronoarrendatorerna icke försättes i ett sämre läge än arrendator på vilkens upplåtelse den sociala arrendelagens bestämmelser är tillämpliga. Alldeles särskilt bör detta gälla i fråga om vederbörandes ålder och familjesituation samt den sammanlagda arrendetiden. Vid hembudet om försäljning bör arrendatorerna enligt vår mening icke försättas i ett sämre

läge än vad som nu är fallet. Den praxis som följts sedan 1929 och som senast bekräftats 1952 synes med andra ord kunna upprätthållas även i fortsättningen. Då fråga uppkommer om försäljning är det enligt vår mening angeläget att förbättringar som arrendatorerna utfört på egendomen blir riktigt uppskattade med hänsyn till deras värdehöjande verkan.

Vad gäller köpevillkoren med avseende på betalningstidens längd vill departementschefen icke tillstyrka någon ändring. Med nu gällande betalningssystem kan emellertid en köpare råka i ett svårt läge genom de stora amorteringar som krävs. Särskilt blir detta fallet för tiden innan låneskulden reducerats så långt att bottenlån kan övertagas av kreditanstalt. Vi hemställer därför att riksdagen måtte med understrykande av här berörda problem hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående gynnsammare avbetalningsvillkor vid försäljning av kronoegendomar till förutvarande arrendatorer.

Domänverkets beslutanderätt i fråga om markinköp

I propositionen föreslås att domänstyrelsen skall erhålla ett utvidgat bemyndigande att fatta beslut om markinköp i fråga om förvärv där köpeskillingen inte överstiger 100 000 kronor. För närvarande erfordras Kungl. Maj:ts medgivande tillsådana inköp. Den förutsatta utvidgningen av domänstyrelsens egen beslutanderätt i fråga om markinköp bör icke endast ses såsom syftande till en administrativ förenkling utan även bedömas utifrån allmänna skogs- och markpolitiska synpunkter. Såsom framhållits vid remissbehandlingen kan förslagets genomförande komma att leda till att domänverkets inköspolitik alltmer inriktas på det mindre bondeskogsbruket. Såsom Lantbruksförbundet framhållit kan detta komma att medföra en övermäktig priskonkurrens för skogsbehövande grannar och försvåra strukturrationaliseringen av det mindre bondeskogsbruket. Vi avstyrker därför förslaget. Under alla omständigheter synes det inte böra upptas till prövning förrän i det mera omfattande jordpolitiska sammanhang som är föremål för översyn genom 1960 års jordbruksutredning.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 39

1. måtte uttala att avkastningen från renbetesfjällens skogar, vilka enligt propositionen skall inordnas i domänverkets förvaltning, i första hand skall användas till förmån för samebefolkningen i Jämtlands län,

2. måtte besluta att nuvarande praxis i fråga om kronoarrendatorernas rätt till hembud vid försäljning av arrendeegendom skall tills vidare behållas,

3. måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning
angående gynnsammare avbetalningsvillkor vid försäljning
av kronoegendom till arrendeinnehavare, samt

4. måtte avslå den föreslagna utvidgningen av domänsty-
relsens egen beslutanderätt i fråga om markinköp.

Stockholm den 27 februari 1962

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Mac P. Hamrin

Arvid Nilsson
i Lönsboda